

راه حل دولت اسلامی ایران نسبت به رای دیوان عالی آمریکا

امیر فیض- حقوقدان

در تحریر (واکنش جمهوری اسلامی نسبت به رای دیوان عالی آمریکا مورخ ۱۴/۰۵/۲۰۱۶) ^۱ واکنش اصولگرایان و همچنین مجلس اسلامی نسبت به رای دیوان عالی آمریکا در مورد تامین خسارات بازماندگان حوادث منتسب به جمهوری اسلامی مطرح و قرار شد که راه حل پیشنهادی دولت شیخ حسن هم مورد نقد قرار گیرد و اکنون این تحریر در مقام اجرای قرار است.

طرح دولت شیخ حسن در مقابله با رای دیوان عالی آمریکا

به دشواری میتوان دریافت که برنامه دولت شیخ حسن برای مقابله با ۲ میلیارد دلار حکم صادره و تنفیذ شده در دادگاه عالی آمریکا چیست.

این تحریر به آنچه که توانسته در جهت آگاهی از تصمیم و طرح دولت شیخ حسن در مقابله با این گرفتاری بزرگ رابدست آورد معیار نقد و تجهیز تحریر قرار میدهد.

**** صریح ترین اظهارات دولت شیخ حسن درباره رای مزبور در مراسم کرمان بود که گفت:**

دولت هرگز نخواهد گذاشت که پولی که از آن ملت است به راحتی از حلقوم آمریکایی ها فروبرود و به حول و قوه الهی در آینده نزدیک پرونده آنها به دادگاه بین المللی خواهیم برد.

(۲۱ اردیبهشت ۹۵)

**** البته مبلغ دومیلیارد دلار رقمی نیست که بدون تحمل ناراحتی برای کسی قابل هضم باشد و مفهوم اظهارات شیخ حسن به اینکه نخواهند گذاشت آمریکاییها براحتی از آن دومیلیارد دلار استفاده کنند درست است و قدری ناراحتی برای بلعیدن آن دومیلیارد دلار به آنها تحمیل خواهد شد و در مجموع برداشتن آن پول ملت ایران از سوی آمریکاییها با قدری ناراحتی اشکالی ندارد.**

**** حول و قوه الهی عبارت قرآن و سنت و به معنای خواست و مشیت خداوند است و در حدیثی از محمد است که وقتی کسی لاحول و لا قوت الا الله گفت، سرنوشت کارش رابه خدا سپرده است و با خداست که نیازهای او را برآورده سازد.^۲**

(وسائل الشیعه جلد هفتم صفحه ۲۱۸)

^۱ - <http://1400years.org/AmirFeyz/VakoneshJlIRayeDivaneUSA-AmirFeyz-14May2016.pdf>

^۲ - برخی مواقع ملایان «دولت» دیگری را که از آن حرف شنوی دارند را در قالب «الله» میگذارند. منظور حسن روحانی کدام الله و خدا است؟ ح-ک

پس در این ماجرا دولت شیخ حسن کاره ای نیست و آنجا که گفته است <دولت نخواهد گذاشت> حرف بی ربطی است زیرا وقتی کاری را شیخ حسن بدست خدا داده است دیگر نخواهد ویا نخواهیم گذاشت بی معناست.

بنابراین با باوری که در مرده شیخ حسن وجود دارد طرف دیوان عالی آمریکا، خداست و خداست که باید یا با تحمیل ناراحتی ۲ میلیارد دلار را به آمریکاییها بدهد ویا پس از کمی قلقلک به آنها بدهد.

*** از دیدگاه حکومت اسلامی، ایران ملک امام زمان است؛ آن ۲ میلیارد دلاریه اضافه آنچه که در جیب مردم ماست مال امام زمان است. مگر امام زمان نمیتوانست خودش این دو میلیارد دلار را حفظ کند که یک مشیت آمریکایی کافر بر آن دست نیاندازند؟ بیچاره ملت ایران که این دولتش است.

*** بعد از همه این حرفها و کشیدن پای خدا به میدان و کارر ابدست او دادن و رفع مسئولیت از خود کردن تازه قرار است در آینده نزدیک که معلوم نیست چه وقت است پرونده به دادگاه برود و بقیه کارها که اصل کار است دیگر معلوم نیست که باکیست؟ یادتان هست که شیخ حسن گفت: <بحول قوه الهی بزودی تحریم ها برداشته میشود> هنوز بعد از سه سال بزودی نیامده است؟

طرح دیگر دولت

ظریف وزیر خارجه جمهوری اسلامی گفت:

ما از اول اعلام کردیم که رای محاکم آمریکا را برسمیت نمیشناسیم و به همین علت هم در دادگاه های آمریکا شرکت نکردیم (۱) و تصمیم به دست اندازی به منابع ایران را غیرقانونی میدانیم و اگر این اتفاق بیفتد مادر زمان لازم علیه آمریکا ادعای خسارت خواهیم کرد (۲)، او طرح دولت را بشرح زیر بیان کرد:

<دولت تصمیم دارد کمیته ویژه ای تشکیل دهد تا بررسی شود:

۱- چرا این اتفاق افتاده است و برخلاف همه تذکراتی که داده شده بود پول ایران در آمریکا یا در مواردی که آمریکا بر آن دسترسی داشته است دو میلیارد دلار در آمریکا سرمایه گذاری شده است (۳)

۲- جلوگیری شود از تکرار اینگونه قضایا (۴)**۳- چطور میشود از اجرای این حکم و دسترسی بر اموال جلوگیری کرد (۵)**

توضیح اینکه کمیسیون ویژه تشکیل زیر نظر طبیب نیا و بیشتر در حوال و حوش اینکه تقصیرها به گردن دولت احمدی نژاد انداخته شود فعال بودند.

ه‌ق‌ای ظریف سخنانی از قبیل اقدام آمریکایی‌ها دزدی خیابانی است دزدی تمام عیار است که بیشتر جنبه داخلی دارد گفته است و آقای کری هم در جواب ایشان گفته که >ظریف هر چه می‌خواهد میتواند بگوید اما وزارت خارجه آمریکا از رای مزبور (رای دیوان عالی آمریکا) حمایت میکند.

(۱) جمهوری اسلامی در دادگاه‌های متشکله در آمریکا علیه ایران شرکت نکرده و ادعایش این است که ما آن دادگاه‌ها را برسمیت نمی‌شناسیم. این ادعا برای هر خواننده دعوانی حق است ولی مشروط بر اینکه در دادگاه اعلام شود و دادگاه پس از استماع مدافعات خواننده به صلاحیت و یا عدم صلاحیت خود ابتدا رای بدهد و بعد وارد ماهیت دعوا شود؛ اعلام برسمیت نشناختن دادگاه باید در همان دادگاه بشود نه در جای دیگری مثلا اعلام بوزارت خارجه آمریکا و یا جراید ایران یا در بازار افکار عامه مردم، مانند گذاشتن قطعنامه‌های شورای امنیت دم کوزه آب.

باین تصور روشن، حکم محکومیت جمهوری اسلامی صادر شده است. کنار کشیدن از دعوا مقدمه محکومیت است؛ دعوا را باید پاسخ داد یکی از پاسخ‌های به دادگاه همان دفاع عدم صلاحیت دادگاه است. دادگاه هر قدر که تصور شود تحت نفوذ طرف است در مقابل حرف حق و اسناد، احساس مسئولیت میکند نمونه‌ای ارائه میشود.

نمونه احقاق حق در دادگاه آمریکا

در سال ۱۳۸۵ یک دادگاه فدرال آمریکا رای صادره اشیاء باستانی ایران را که امانتاً در موسسه شرق شناسی شیکاگو بود برای جبران خسارت یکی بازماندگان یک اسرائیلی که بوسیله بمب گذاری کشته شده بود رای داد.

آقای بلینگ مینک قاضی دادگاه فدرال ایالت، ایلینویز شکایت وکیل اسرائیلی زیان دیده را وارد و دستور توقیف آثار باستانی ایران را که در سال ۱۹۳۰ در تخت جمشید کشف شده بود داد. این نکته توجه کردنی است که دادگاه دیگری نیز قبلاً در شکایت دیگری ۴۲۳ میلیون دلار ایران را تحت عنوان غرامات بازماندگان یک بمب گذاری محکوم کرده بود، که رای دادگاه ایلینویز میتواند مورد استفاده آن خواهان‌های آن دعوا هم قرار گیرد.

در ارتباط با رای مزبور سنگر ۱۵ اسفند ماه سال ۸۵ بشماره ۴۶۹+۳۳۲ مقاله‌ای گذاشت تحت عنوان (دیوان بلخ یا دادگاه فدرال ایلینویز آمریکا) و بررسی حقوقی مستندی را به آن اختصاص داد.

در صفحه هفتم آن سنگر به واکنش جمهوری اسلامی نسبت به شکایت آن اسرائیلی و رای دادگاه اشاره شده است که با مراجعه به آن دقیقاً مطابق همین واکنشی است که جمهوری اسلامی نسبت به رای دادگاه ۲ میلیارد نشان داده است به بخش کوچکی از آن مقاله اشاره میشود:

((انتظار از جمهوری اسلامی که نسبت به حفظ میراث‌های تاریخی ایران حساسیت نشان بدهد انتظارواهی است و اگر روزی سوابق دفاعی و اقدامات جمهوری اسلامی در مورد همین تصرف دادگاه فدرال ایلی نویز در میراث‌های تاریخی ایران آشکار شود خواهید دید که اقدامات جمهوری اسلامی حتی در حد دفاع و اقدام یک پیرزنی که تخم مرغ‌هایش را اشغالی میبرد نبوده است.

جمهوری اسلامی ایران شرعا نمیتواند اهمیت و اعتباری برای میراث‌های تاریخی ایران قائل شود. رئیس سازمان حفاظت از میراث‌های تاریخی ایران گفته است >سالیانه یک میلیارد و دویست میلیون دلار عتیقه از ایران خارجی میشود (کیهان لندن شماره ۹۹۸) - در سال ۱۳۶۲ رئیس سازمان مزبور گفته بود صدهزار آثار باستانی از ایران خارج شده است (کیهان) (((همان سنگر ۶۴۰ صفحه ۴)

توضیح اینکه = بعدا معلوم شد که اصلا جمهوری اسلامی در دعوی مزبور شرکت نکرده درست همانند دعوی ۲ میلیارد دلاری (پایان توضیح)

منوچهر متکی که جای امروز ظریف را داشت گفت >اگر آمریکاییها در مسیر اجرای احکام صادره برخی از محاکم خود، متعرض اموال و دارائی‌های ایران بشود، با اقدام متقابل روبرو خواهد شد.

سازمان میراث‌های فرهنگی ایران هم صدایی داشت که شنیدنی است؛ گفت:

>اولا این اموال در حال بازگشت به ایران است، دوم اینکه آمریکایی‌ها برای مصادره اموال موفق نخواهند شد و سوم اینکه اگر هم موفق بشوند امنیت اشیاء و میراث‌های فرهنگی در جهان از بین میرود و آمریکا هرگز چنین کاری را نخواهد کرد< (همان سنگر صفحه ۷)

جالب است بدانید که همه این اظهارنظرها بعد از آن بوده است که رای دادگاه صادر شده بود.

اقدام علیاحضرت

در ژوئیه سال ۲۰۰۶ علیاحضرت در پی صدور رای دادگاه ایلنویز در نامه ای به مدیرکل یونسکو اجری چنین حکمی را فاجعه آمیز دانست و از یونسکو خواست که اقدامات لازم را برای حفظ آثار باستانی ایران که متعلق به میراث‌های تاریخی ایران است، را بکند؛ عبارتی از قسمت آخر نامه علیاحضرت به اینجا منتقل میشود:

>چنانچه رای دادگاه شیکاگو در دادگاه استیناف مورد تائید قرار گیرد نتیجه آن برای مجموعه های نفیس تاریخی درموزه های مختلف جهان فاجعه آمیز خواهد بود و باعث خواهد شد که به گنجینه های گرانبهای با ارزش فرهنگی و تاریخی صدمات جبران ناپذیری وارد شود. (فرح پهلوی)

(از سنگردیوان بلخ شماره بعدی)

این گفتنی بجاست که در همان سنگر شماره بعد از ایرانیان خاصه روزنامه های ایران لوس آنجلس که در آن زمان بسیار فعال در کار سیاسی بودند، درخواست شد که نسبت به رای مزبور اعتراض کنند که ابداء اعتراضی نشد و تنها اعتراض علیاحضرت بود که کارساز شد و در استیناف رای دادگاه ایلنویز باطل گردید.

جهت استفاده از نمونه بالا

غرض از استفاده از نمونه بالا این است که عدم مشارکت در دعوا سبب نمیشود که دادگاه بعلت عدم حضور طرف (جمهوری اسلامی) دعوی را متوقف کند بلکه به کارش ادامه میدهد. اگر در پرونده میراث‌های فرهنگی ایران علی‌احضرت بوسیله یونسکو اقدام نمیکردند این پرونده هم با تصرف در میراث‌های تاریخی ایران مختومه میشد.

مسئله لزوم حضور در دادگاه و دفاع از ادعای علیه ایران در همان مقاله دیوان بلخ به جمهوری اسلامی تذکر داده شده و چیزی نیست که امروز در تحریر این مقوله جاسازی شده باشد به بخشی از آن توجه فرمائید:

موقعیت حقوقی و شرعی جمهوری اسلامی در ارتباط با میراث‌های تاریخی ایرانیان سالب مسئولیت آن رژیم در حفظ و حراست از آن میراث‌های تاریخی ایران نمیشود، جمهوری اسلامی امانت دار میراث‌های تاریخی ایران است.....

جمهوری اسلامی اگر در محکمه فدرال آمریکا مشارکت میکرد با اعلام عدم صلاحیت و یا اقدامات حقوقی بوظیفه امانت داری خود عمل کرده بود که چون به این وظیفه مسلم امانت داری عمل نکرده مسئول است. (مختصر شده از همان سنگر صفحه ۸)

اقدام دیگر

در سال ۲۰۱۲ دو آمریکایی و اسرائیلی بنام های خاتم فلانو و گروه ایزن‌فلا احکامی از دادگاه های آمریکا برای جبران خسارات ناشی از تروریستی علیه ایران به خواسته ۲۵۰ و ۳۳۰ میلیون دلار گرفتند و خواستند که آن احکام را در ایتالیا به اجرا در آورند و اموال ایران را مصادره کنند. در این مورد مرکز حقوقی ریاست جمهوری ایران در ایتالیا دفاع از پرونده را بر عهده گرفت و دادگاه ایتالیا احکام دادگاه های آمریکایی را در کشور ایتالیا قابل اجرا ندانست.

مقصود از استناد به پرونده مزبور این است که اگر مرکز حقوقی ریاست جمهوری ایران رویه وزارت خارجه جمهوری اسلامی در عدم توجه و پاسخگویی به دعوا را منظور میداشت اکنون احکام مزبور هم قوز باقوز شده بود.

(۲) طرح دولت به اینکه <اگر این اتفاق بیفتد در زمان مناسب علیه آمریکا ادعای خسارت میکنیم> خیلی حرف بردار است. زیرا اتفاق، که صدور رای است افتاده است. مهم در جریانات دادرسی جلوگیری از صدور رای است نه اینکه اگر دادگاه رای داد آنوقت در زمان مناسب ادعای خسارت میکنیم. اینها حرفهای بازاری است که در حقوق داخلی کشورها، تاچه رسد حقوق بین المللی اساسی ندارد. ادعای خسارت از کی؟ مگر در نظام قضائی میشود از رای صادره ادعای خسارت از دولت کرد؟

نکته قابل دقت در طرح مزبور این است که طرح اشاره ای به تلاش برای اعاده دادرسی ندارد بلکه منتظر زمان برای ادعای خسارت است. (زمان در اینجا به همان مفهوم گل نی است)

(۳) طرح، خودرابه کوچه علی چپ زده است واینطور وانمود میکند که اگرایران دومیلیار دلار در آمریکا سرمایه گذاری نمیکرد، آن پول قابل تصرف آمریکا نبود. این از آن حرفهای بازاری است که افراد سرمایه های خودرابخیال فرار از رای دادگاه پنهان میکنند. رای صادره از هر دادگاهی بطربقی قابل اجرا خواهد بود. وانگهی ایران میلیاردها دارائی ونقدینه بلوکه شده در آمریکا دارد که ازرقم ۱۸۰ میلیارد ودرموردی ۲۸۰ میلیارد تا حداقل ۵۰ میلیارد دلار (اظهارات اوباما) تقلیل یافته است وروی این پول بمناسبت هائی دولت آمریکا به استناد رای دادگاه ها دست گذاشته است.

آقای میرهادی رومبانی عضو کمیسیون قضائی مجلس میگوید: «تازمانی که عنوان سرپرست اموربین الملل محاکم عمومی وانقلاب بودم محاکم آمریکا ۵۵ میلیارد علیه ایران حکم صادرکرده بودند در حالیکه محاکم ایران ۱۵ میلیون دلار علیه آمریکا حکم صادرکرده بود».

مملکت چون بی صاحب است وعده ای دزد بر آن افتاده اند نه کسی میداند که دارائی های بلوکه شده ایران نزد آمریکا چه مبلغ است ونه تاکنون چه دعاوی علیه اشخاص برای جبران خسارات اقدامات تروریستی منجر به حکم شده است. درهیچ جهنم دره ای اینچنین بی حسابی دیده نمیشود.

(۴) «چگونه میشود ازتکراراین قضایا جلوگیری کرد» همین اقراردولت درطرح، مستند است به اینکه قضیه ای که منجر به محکومیت ایران در انفجار خوابگاه تفنگداران آمریکا دربیروت شده مورد تائید دخالت جمهوری اسلامی بوده که میخواید ازتکرار آن جلوگیری کند. راه جلوگیری از تکرار آن هم ممکن نیست زیرا نه تنها درقانون اساسی جمهوری اسلامی بعنوان تکلیف دولت جمهوری اسلامی معین شده بلکه هم اکنون هم سیاست اجرائی جمهوری اسلامی جنگ و منازعه با آمریکاست. (فضای مجازی میدان جنگ است = خامنه ای).

(۵) «چگونه میشود ازاجرای این حکم ودسترسی براموال ایران جلوگیری کرد» تکلیف این قسمت از طرح دولت را مجلس با تصویب طرح دوفوریتی خود مورخ ۲۶ اردیبهشت روشن کرده که به تلافی دومیلیارد دلار در ۹ مورد جمهوری اسلامی برای خسارت مادی ومعنوی علیه آمریکا اقدام کند. (مشروح درتحریرراه حل دولت اسلامی مورخ ۱۹/۰۵/۲۰۱۶) ۳

پس ازتصویب طرح مطالبه خسارت ونقل آن به آقای کری بوسیله ظریف کری گفت:

«کاخ سفید به دلیل اینکه رئیس جمهور اوباما درسال ۲۰۱۲ قانون مربوط به این برداشت را تصویب کرده است، آمریکا ازحکم دیوان عالی حمایت خواهد کرد».

تکلیف قانونی واحصاء شده دولت

بنابراین جمهوری اسلامی درمقابل رای دادگاه با تکلیف قانونی مشخص واحصاء شده مواجه است و آن مطالبه خسارت ازآمریکا است، نه پاسخگونی به دعاوی مزبور. این یکنوع تسلیم به رای دادگاه از سوی جمهوری اسلامی میتواند محسوب شود، که بجای اعتراض بررای دادگاه، راه دعاوی خسارت نسبت به مواردی که ارتباط به رای دادگاه ۲ میلیارد دلاری ندارد را بعنوان تلافی وانتقام آنهم بموجب

قانون برگزیده است. حتی میتوان این نتیجه را همراه داشت که اگر جمهوری اسلامی اقدام به دعوی متقابل ویا دعوا برای ابطال حکم داد گاه ۲ میلیارد دلاری بنماید، طرح مصوبه مجلس اسلامی که فوقاً عرض شد میتواند سبب شود که دعوی متقابل جمهوری اسلامی به اعتبار همان طرح که فقط صلاحیت جمهوری اسلامی را محدود به مطالبه خسارت نسبت به ۹ مورد ذکرشده در قانون کرده زیرسوال عدم صلاحیت نماینده ایران در طرح دعوا ببرد.

تحریر حاضر ناتمام است